

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ayten KORDU

Tunceli Milletvekili

Dersim ili sınırları içerisinde bulunan Demirbasan (Zeverek ve Sefkar) köylerinde, Özen Grup adlı şirket tarafından yerleşim alanlarının hemen bitişiğinde bir Güneş Enerjisi Sistemi (GES) projesi hayata geçirilmiştir. Söz konusu proje, köylülerin ve muhtarlığın bilgisi ve rızası dışında, yaklaşık 15 aylık bir süre boyunca fiili olarak inşa edilmiş; kamuoyunun ve yerel halkın tüm itirazlarına rağmen uzun süre herhangi bir idari müdahalede bulunulmamıştır.

Şirket, araziyi satın aldıktan sonra ÇED sürecine başvurmuş ve Dersim'de Valilik tarafından "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilmiştir. Ancak bu karar, ilgili mevzuat gereği tek başına inşa faaliyetlerine başlanması için yeterli değildir. ÇED Gerekli Değildir kararında dahi açıkça belirtildiği üzere; Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu, imar mevzuatı ve diğer ilgili yasal düzenlemeler uyarınca gerekli izinlerin alınması, imar planlarının yapılması ve onaylanması zorunludur. Buna rağmen şirket, imar planı olmaksızın kazı çalışmaları yapmış, tarım arazisi niteliğindeki alanı tahrip etmiş, küçük meşe türlerinden oluşan doğal bitki örtüsünü iş makineleriyle yok etmiş, prefabrik yapılar, depo alanları, trafo ve enerji aktarım istasyonları kurmuş, elektrik direkleri dikmiş ve tüm alanı tel örgüyle çevirmiştir.

Söz konusu GES projesi; mera alanlarını, hayvanların su yollarını ve köylülerin ortak kullanım alanlarını fiilen ortadan kaldırmış; hayvancılık ve tarımla geçinen

yurttaşların yaşam koşullarını doğrudan tehdit eder hale gelmiştir. Köylüler, bu proje nedeniyle hayvanlarını otlatacak alan bulamadıklarını, geçim kaynaklarının yok olma noktasına geldiğini ve göç etmek zorunda kalabileceklerini açıkça ifade etmektedir.

23 Aralık tarihinde Dersim İl Özel İdaresi teknik ekipleri tarafından yapılan yerinde incelemede; yapıların imar mevzuatına aykırı olduğu, imar planı onaylanmadan inşa edildiği tespit edilmiş ve alan mühürlenmiştir. Ancak bu açık hukuka aykırılığa rağmen, İl Genel Meclisi 29 Aralık tarihinde olağanüstü bir gündemle toplanmış; şirket tarafından sunulan “imar mevzuatına aykırılığın uygun hale getirilmesi” teklifini 9 kabul, 6 ret ve 2 çekimser oyla kabul etmiştir.

Yerel halkın, muhtarlığın ve köylülerin süreç boyunca sistematik biçimde dışlanması; kamulaştırma, imar ve izin süreçlerine dair hiçbir resmi bilgilendirmenin yapılmaması; kamu yararı söylemi altında özel bir şirket lehine tarım alanlarının, yaşam alanlarının ve ekolojik dengenin feda edilmesi kabul edilemezdir. Dersim gibi doğası, kültürü ve yaşam biçimiyle özgün bir coğrafyada bu tür projelerin hukuka, bilime ve halkın iradesine aykırı biçimde dayatılması ciddi bir kamu zararı yaratmaktadır.

Bu nedenlerle Bakanlığınızın, Dersim’de hayata geçirilen bu kaçak GES projesine ilişkin rolü, denetim sorumluluğu ve alınan/alınmayan idari önlemler kamuoyu açısından açıklığa kavuşturulmalıdır.

Bu bağlamda;

1- Dersim ili Demirsaban (Zeverek ve Sefkar) köyleri sınırları içerisinde Özen Grup tarafından inşa edilen GES projesi için Bakanlığınızın bilgisi ve onayı var mıdır? Proje hangi tarihte Bakanlığınıza bildirilmiştir?

2- “ÇED Gerekli Değildir” kararı dışında, söz konusu proje için imar planı onayı, tarım dışı kullanım izni ve diğer yasal izinler alınmış mıdır? Alınmadıysa, bu izinler olmaksızın inşa faaliyetlerinin başlamasına neden müdahale edilmemiştir?

3- Tarım arazisi ve mera niteliğindeki alanlarda, imar planı olmadan yapılan kazı, yapılaşma ve doğal örtü tahribatı hakkında Bakanlığınız tarafından herhangi bir idari işlem veya yaptırım uygulanmış mıdır?

4- Yerleşim alanlarının hemen bitişiğinde kurulan GES projelerinin, hayvancılık, tarım, su kaynakları ve yaşam alanları üzerindeki etkilerine ilişkin Dersim özelinde yapılmış bir etki değerlendirmesi bulunmakta mıdır?

5- Dersim'de ve benzeri kırsal alanlarda, halkın bilgisi ve rızası dışında, kaçak biçimde inşa edilen enerji projelerinin önlenmesi ve sorumlular hakkında işlem yapılması amacıyla Bakanlığınızın yeni bir denetim veya politika çalışması var mıdır?